

IV. Formulat për sin $(2\pi - \alpha)$, cos $(2\pi - \alpha)$

Meqenëse sinusi dhe kosinusi janë funksione periodike me periodë 2π , kemi:

$$\sin(2\pi - \alpha) = \sin[2\pi + (-\alpha)] = \sin(-\alpha) = -\sin\alpha;$$

$$\cos(2\pi - \alpha) = \cos[2\pi + (-\alpha)] = \cos(-\alpha) = \cos\alpha.$$

• Një rregull për t'i zbatuar formulat

Mos u mundoni t'i mësoni përmendsh këto formula. Ka një rregull të thjeshtë për t'i përdorur ato. Analiza e formulave të nxjerra tregon që:

1. Formulat e reduktimit për këndet $\pi \pm \alpha$, $2\pi \pm \alpha$ nuk e ndryshojnë emrin e funksionit (sinusi kthehet në sinus, kosinusi në kosinus).

Për këndet $\frac{\pi}{2} \pm \alpha$, $\frac{3\pi}{2} \pm \alpha$ emri i funksionit ndryshon në kofunksion (sinusi në kosinus, kosinusi në sinus).

2. Shenja në anën e djathtë të formulës së reduktimit është e njëjtë me shenjën që ka funksioni që reduktohet në kuadrantin përkatës, duke e menduar α kënd të ngushtë ($0^\circ \leq \alpha \leq 90^\circ$).

Për të zgjidhur ekuacionin $\sin x = a$, kur $-1 \leq a \leq 1$, veprojmë kështu:

1. Gjejmë një kënd α , që e ka sinusin a (me tabelë, me makinë llogaritëse ose me grafik).
2. Një kënd tjetër që e ka sinusin a , është $180^\circ - \alpha$.
3. Të gjitha zgjidhjet e ekuacionit $\sin x = a$, janë $x = k \cdot 360^\circ + \alpha$ ose $x = k \cdot 360^\circ + (180^\circ - \alpha)$, ku $k \in \mathbb{Z}$.

Për të zgjidhur ekuacionin $\cos x = b$, $-1 \leq b \leq 1$, veprojmë kështu:

1. Gjejmë një kënd α , që e ka kosinusin të barabartë me b (me tabelë, me makinë llogaritëse, me grafik).
2. Një kënd tjetër që e ka kosinusin b është $(-\alpha)$.
3. Të gjitha këndet që e kanë kosinusin b (pra, të gjitha zgjidhjet e ekuacionit $\cos x = b$) jepen nga formulat $x = k \cdot 360^\circ + \alpha$ ose $x = k \cdot 360^\circ - \alpha$ ($k \in \mathbb{Z}$).

Zgjidhja e ekuacionit $\operatorname{tg} x = c$

Për të zgjidhur ekuacionin $\operatorname{tg} x = c$ ($c \in \mathbb{R}$) veprojmë kështu:

- I. Gjejmë një kënd α , që e ka tangentin të barabartë me c .
- II. Të gjitha këndet që e kanë tangentin të barabartë me c (të gjitha zgjidhjet e ekuacionit $\operatorname{tg} x = c$) janë $x = k \cdot 180^\circ + \alpha$.